

K 42311001 : MAJOR : HISTORICAL ARCHAEOLOGY

KEY WORD : DVARAVATI PERIOD / CLAY VOTIVE TABLETS

DHANAKRIT LAORSUWAN : THE STUDY OF RELIGIOUS BELIEFS OF DVARAVATI COMMUNITIES IN THE MAE-KLONG AND THA-CHIN BASIN : CASE STUDY OF CLAY VOTIVE TABLETS. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. MAYUREE VEERAPRASERT, PROF. PHASOOK INDRAWOOTH, Ph.D. 165 pp. ISBN 974-464-001-4

This thesis is intended to study votive tablets of Dvaravati period which were found from the area of Mae-klong and Tha-Chin Basin. These votive tablets were excavated and kept in national museums and private collections. This study also aims to interpret the religious beliefs of the ancient community in this area during the prosperity of Dvaravati period (7-11 century A.D.)

Votive tablets in this area can be divided into 5 groups; group 1. votive tablets showing single Buddha, group 2. votive tablets showing Buddha and stupas, group 3. votive tablets showing Buddha and attendants, group 4. votive tablets showing multiple Buddha and group 5. votive tablets showing Others.

From the studying, these 5 groups of votive tablets could be dated for 2 periods. The first period of votive tablets was influenced by the Amaravati, Gupta and Post-Gupta style around 7-9 century A.D. The style of first period of votive tablets was related to those found in the Southern Peninsular and Dvaravati votive tablets found in the Northeastern Thailand. The second period of votive tablets was influenced by the Pala style around 10-11 century A.D. The style of second period votive tablets was related to those found in Burma and Haripunjaya in the Northern Thailand.

The results of study found that these votive tablets were made by the Theravada and Mahayana Nikaya beliefs in order to make merits and to renew Buddhism. Some votive tablets were made as the identity of the area based on the both Nikaya of Buddhism. Some votive tablets indicate the imposition of Mahayana beliefs in the Theravada beliefs. Those votive tablets are the evidence that the ancient communities during Dvaravati period in this Basin believed in Buddhism in both branches and sometime these was the mixture beliefs of these branches. It also indicated the relationship of Buddhist beliefs with neighbouring regions in Thailand and neighbouring countries in contemporary period. However, the Theravada Nikaya was the dominant belief in the ancient Dvaravati community, even though the progress of these two branches was found.

Department of Archaeology

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2003

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้ ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลและหน่วยงานต่างๆเป็นจำนวนมาก ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดี

ผู้เขียนขอกราบนมัสการมายัง พระเทพปริยัติมุนี เจ้าอาวาสวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร, พระครูจริยาภิรัต เจ้าอาวาสวัดคงสัก และพระอธิการบุญช่วย อาทโร เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว ที่ได้กรุณาอนุญาตให้ผู้เขียนศึกษาข้อมูลพระพิมพ์ดินเผา ที่ทางวัดเก็บรักษาไว้ได้โดยสะดวก

ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มยุรี วีระประเสริฐ และศาสตราจารย์ ดร.ผาสุข อินทราวุธ ที่รับเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์มาตลอด รวมถึงคณาจารย์ประจำคณะโบราณคดีอีกหลายท่าน ทั้งศาสตราจารย์ ดร. หม่อมราชวงศ์สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรีย์ สาริกบุตร อาจารย์ ดร.จิรัสสา คชาชีวะ อาจารย์สมิทธิ ศิริภัทร อาจารย์ประอร ศิลาพันธุ์ ที่ช่วยชี้แนะแนวทางในการศึกษาเสมอมา

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล จากหน่วยงานของกรมศิลปากรหลายแห่ง ซึ่งต้องขอขอบพระคุณไว้ที่นี้ ได้แก่ คุณสุบงกช ธงทองทิพย์ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง คุณอุษา งามเพียรภาค หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ คุณพุลศรี จีบแก้ว หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี ดร.เพ็ญสุภา สุขคตะ ภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหริภุญชัย คุณถกษณ์ บุญเรือง คุณสำเนา จาดทองคำ คุณดิษพงษ์ เนตรล้อมวงศ์ รวมทั้งพี่ๆเพื่อนๆน้องๆในกรมศิลปากรอีกหลายท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ อาจารย์ปีเตอร์ สกิลลิ่ง นักวิจัยของสมาคมบาลีปกรณ์ เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาอ่านจารึกภาษาบาลี และชี้แนะข้อมูลทางพุทธศาสนาเป็นอันมาก อีกทั้งขอขอบพระคุณคุณรามพ บัณฑิตย์ อาจารย์รุ่งโรจน์ ภิรมย์อนุกุล คุณสุขกมล วงศ์สวรรค์ คุณปัฐยารัช ธรรมวงษา คุณสุนันทา เงินไพโรจน์ รุ่นพี่ผู้มีน้ำใจเปี่ยมล้น และเป็นกำลังใจให้ทำงานอย่างไม่ท้อถอย

อีกทั้งเพื่อนๆและน้องๆทั้งรุ่นปริญญาตรีและปริญญาโท ที่เป็นกำลังสำคัญให้ทำงานชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ซึ่งต้องขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ ได้แก่ อาจารย์ศานติ ภักดีคำ อาจารย์รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง อาจารย์เชษฐ ติงสัจญสดี นवलพรรณ บุญธรรม วิริยา อุทธิเสน วาทีนิ คัมแสง สุภรัตน์ ติคะกุล

ผู้เขียนขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่อนุมติทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ และอำนวยความสะดวกในการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้เขียนตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดาอันเป็นที่รักยิ่งของลูก ที่ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของลูกมาตลอดโดยไม่เคยขัดข้อง ทั้งยังคอยให้กำลังใจอันยิ่งใหญ่ และสนับสนุนทุนทรัพย์ในการศึกษาเสมอมา ซึ่งผู้เขียนถือว่ากำลังใจนี้เป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดในชีวิต